

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 26.08.2024 § 37

§ 37

Järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää hyväksyä liitteinä olevat vuodelle 2025 myönnettävien järjestöavustusten yleiset myöntämisperiaatteet, avustuslajit sekä pisteytettävät kriteerit.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Lahtinen teki seuraavan muutosehdotuksen, jota puheenjohtaja Hiila kannatti:

”Muutetaan luonnos yleisistä järjestöavustusten myöntämisperiaatteista vuodelle 2025 liitteen kohtaa 5 seuraavasti:

Järjestö voi periä jäsenmaksuja, mutta avustettavan toiminnan tulee olla vastikkeetonta palveluja käyttäville ja kaikille kohderyhmän edustajille avointa. Hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan osallistuminen ei saa edellyttää jäsenyyttä tai jäsenmaksun suorittamista palveluihin pääsemiseksi.”

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Puheenjohtaja tiedusteli kokoukselta, voidaanko jäsen Lahtisen muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut, totesi puheenjohtaja, että tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Johtava erityisasiantuntija Vehmas poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.42.

Jäsen Laakso oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.56–18.57.

Yhdyspintapäällikkö Österman oli läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana klo 18.42–20.01.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen muutettuna siten, että vuoden 2025 yleisten järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden liitteen kohtaa 5 muutettiin seuraavasti:

Järjestö voi periä jäsenmaksuja, mutta avustettavan toiminnan tulee olla vastikkeetonta palveluja käyttäville ja kaikille kohderyhmän edustajille avointa. Hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan osallistuminen ei saa edellyttää jäsenyyttä tai jäsenmaksun suorittamista palveluihin pääsemiseksi.

Selostus

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) § 41 sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) § 7 velvoittavat hyvinvointialueita tekemään yhteistyötä yleishyödyllisten järjestöjen kanssa. Hyvinvointialueiden on myös tuettava yleishyödyllisten järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 7 edellyttää myös, että hyvinvointialue laatii yhteistyössä alueen kuntien kanssa vähintään valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetut tavoitteet ohjaavat väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä alueella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön laadittiin aluevaltuuston 13.2.2024 § 4 vahvistama alueellinen hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2026. Hyvinvointisuunnitelma laadittiin yhteistyössä Länsi-Uudenmaan alueen kuntien kanssa väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetut tavoitteet ja painopisteet perustuvat Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen tietoperustaan, josta ilmenevät väestönrakenne ja -muutos, väestön elintavat, toimintakyky ja hyvinvointintila.

Hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2024–2026 asetetut tavoitteet kytkevät järjestöt tiiviisti kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyöhön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön (järjestöyhteistyön) tavoitteena on yhteensovittaa järjestöjen palveluita hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. Tavoitteena on toteuttaa vaikuttavaa ja tuloksellista yhteistoimintaa, sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämiseksi alueella hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Hyvinvointialueen järjestöille myönnettävät avustukset antavat järjestöille taloudellisia voimavaroja väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, joilla järjestöt voivat tuottaa matalan kynnyksen palveluita, kohtaamispaikkatoimintaa sekä edistää väestön osallisuutta ja toimintakykyä tukien hyvinvointialueen palvelustrategian tavoitteita. Hyvinvointialueen myöntäessä julkista rahoitusta järjestöille on myöntämisen periaatteissa huomioitava hankintasäädökset ja kilpailuvaikutukset. Myöntämisen periaatteiden valmistelussa on otettu huomioon kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät ja vastuut.

Hyvinvointialue myönsi ensimmäisen kerran järjestöavustuksia vuodelle 2023 (aluehallitus 10.10.2022 § 138). Vuodelle 2024 järjestöavustukset myönnettiin ensimmäistä kertaa tulevaisuus- ja kehittämislautakunnassa 3.10.2023 § 42 vahvistettujen myöntämisperiaatteiden mukaisesti. Avustusten myöntämisen periaatteet valmisteltiin yhteistyössä järjestöjen ja kuntien kanssa. Vaikuttamistoimielimet osallistuivat valmisteluun ja niiden antamat lausunnot huomioitiin valmistelussa. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan 14.12.2023 § 64–66 päätöksillä myönnettiin yhteensä 2 580 000 euroa avustusta, yhteensä 101 järjestölle. Yleisavustuksina myönnettiin yhteensä 78 järjestölle 363 150 euroa sekä kumppanuusavustuksena 23 järjestölle yhteensä 2 210 000 euroa. Kehittämisavustuksia ei myönnetty vuodelle 2024.

Vuoden 2025 järjestöavustusten valmistelu käynnistyi keväällä 2024 tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan käytyä lähetekeskustelun vuoden 2025 avustusten myöntämisen periaatteista kokouksessaan 16.5.2024 § 31. Käsittelyssä käydyn keskustelun pohjalta valmistelua jatkettiin. Vaikuttamistoimielimet vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto antoivat lausuntonsa, jotka on huomioitu valmistelussa. Erityisesti järjestöavustusten myöntämisperusteita on tarkennettu ja selkeytetty verrattuna vuoden 2024 avustusten valmisteluun.

Ehdotetut muutokset luovat tarkemmat rajaukset sille, millä edellytyksillä avustuksia voidaan myöntää järjestöille. Myöntämisperusteissa korostetaan hyvinvointia ja terveyttä edistävien palvelujen saavutettavuutta kaikille ja vastikkeettomuutta palveluita käyttäville. Tällä varmistetaan, että matalan kynnyksen palveluohjaus kunnista ja hyvinvointialueelta järjestöjen palveluihin toteutuu. Myöntämisperusteissa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että hakeutuminen järjestöjen palveluihin hyvinvointiin ja terveyden edistämiseksi olisi saavutettavaa ja toteutuisi mahdollisimman yhdenvertaisesti. Rahoitettavien järjestöjen palveluiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tulee kohdentua laajasti alueen väestön hyvinvointiin hyvinvointisuunnitelman painopisteiden mukaisesti, kattaen kaikki väestöryhmät, erityisryhmät mukaan lukien.

Ehdotettavat avustuslajit vuodelle 2025 ovat yleisavustus, kumppanuusavustus ja kehittämisavustus. Kumppanuusavustukseen ehdotetaan muutosta siten, että se voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös hyvinvointialueen päätöksellä, ilman muuta julkista rahoitusta. Kumppanuusavustuksen myöntäminen edellyttää yhteistyötä palveluiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja sitoutumista kumppanuusyhteistyöhön. Kehittämisavustus ehdotetaan myönnettäväksi ensimmäistä kertaa vuodelle 2025 ilmiölähtöisen ongelman ratkaisemiseksi tai lyhytkestoisien projektin tai tapahtuman toteuttamiseen. Kehittämisavustuksen tulee kytkeytyä hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin tai painopisteisiin. Yleisavustuksen myöntäminen edellyttää myös hyvinvointisuunnitelman mukaisten painopisteiden ja tavoitteiden huomioimista toiminnassa.

Ehdotus sisältää pisteytysjärjestelmän avustushakemusten arvioimiseksi ja painotettavien kriteereiden ehdotetaan pidettävän lautakunnan aiemman päätöksen mukaisena. Ehdotuksen perusteena on kansallinen kehittämistyö, joka on hyvinvointialueilla käynnissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonseptin kokoamiseksi alueittain. Siihen liittyy digitaalisen alustan käyttöönotto hyvinvointialueella, johon järjestöjen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut kootaan saavutettaviksi käyttämällä lähellä.fi -palvelua tai palvelutietovarantoa (PTV). Järjestöjen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluiden tulisi kohdentua koko alueen väestöön saavutettavasti, jolloin palveluiden avoimuuden periaate on olennainen. Järjestöjen välinen yhteistyö korostuu järjestöjen rahoituksen kaventuessa. Järjestöjen välinen yhteistyö myös mahdollistaa toimintaedellytysten turvaamisen alueella.

Avustusten hakemista vuodelle 2025 on sujuvoitettu kehittämällä hakujärjestelmää. Siirto yksipalvelinympäristöön ja toteutettu tietoturva-auditointi lisäävät sen luotettavuutta. Järjestöille kohdennetaan lisätukea avustusten hakemiseen järjestämällä avustusinformaatiota ensimmäistä kertaa myös yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Hyvinvointialue tuottaa hakemisen tueksi verkkosivuillaan julkaistavan päivitetyn hakuoppaan ja antaa ohjausta ja neuvontaa hakemisen tueksi sekä chat-palvelussa että puhelimitse. Informaatiotilaisuuksia järjestöille järjestetään

hyvinvointialueen asiantuntijoiden toimesta verkkovälitteisesti kaksikielisinä tilaisuuksina. Järjestöavustushausta tiedottamista toteutetaan hyvinvointialueen eri kanavia käyttäen.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan käsittelyn perusteella avustusten hakuajaksi on suunniteltu 9.9.2024–30.9.2024. Järjestöt voivat päivittää määräaikaan mennessä lähetettyjen hakemusten puuttuvia tietoja 7.10.2024 klo 15.45 saakka toimittamalla lisätiedot sähköpostitse osoitteeseen avustukset@luvn.fi. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan on määrä kokoontua päättämään ehdollisesti järjestöavustusten myöntämisestä vuodelle 2025 kokouksessaan 31.10.2024.

Hyvinvointialueen järjestöavustuksiin myönnettävä enimmäismääräraha tulee noudattamaan aluevaltuuston hyväksymää vuoden 2025 talousarviota. Hyvinvointialue käyttää aina harkintaansa myöntäessään järjestöavustuksia ja arvioi päätöstensä hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia.

Hallintosäännön 59 §:n mukaisesti tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet.

Liitteet

- 1 Yleiset järjestöavustusten myöntämisperiaatteet vuodelle 2025
- 2 Luonnos järjestöavustusten avustuslajeista vuodelle 2025
- 3 Pisteyttävät kriteerit vuodelle 2025

Oheismateriaali

- Vanhusneuvoston lausunto koskien vuoden 2025 järjestöavustusten myöntämisperiaatteita
- Nuorisovaltuuston lausunto koskien vuoden 2025 järjestöavustusten myöntämisperiaatteista
- Vammaisneuvoston lausunto koskien vuoden 2025 järjestöavustusten myöntämisperiaatteita

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Yhdyspintapäällikkö

Päätöshistoria